
FSMA_2023_20 dd. 27/09/2023

Richtsnoeren inzake beleid en controles voor een doeltreffend beheer van ML/TF risicofactoren bij het verlenen van toegang tot financiële diensten

Toepassingsgebied:

De richtsnoeren zijn van toepassing op entiteiten die onder de toezichtsbevoegdheden van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (hierna “**FSMA**”) vallen, en worden geïmplementeerd door artikel 5, § 1, 11°, 13°, 16° en 18° tot 20°, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (hierna “**onderworpen entiteiten**”). Bovendien houdt de FSMA ten aanzien van andere onderworpen entiteiten¹ rekening met de EBA-richtsnoeren bij de interpretatie van de bepalingen van de wet die deze onderworpen entiteiten moeten naleven.

Alle onderworpen entiteiten worden derhalve betrokken bij de EBA-richtsnoeren. Bij deze mededeling is een lijst van onderworpen entiteiten gevoegd.

Samenvatting/Doelstellingen:

De richtsnoeren hebben betrekking op het algemeen fenomeen van “de-risking”. Dit is het fenomeen waarbij (bepaalde groepen) klanten omwille van hogere ML/TF-risico's de toegang tot financiële diensten worden geweigerd. De richtsnoeren verduidelijken dat een klant pas kan worden geweigerd omwille van ML/TF risicofactoren nadat er eerst verschillende andere opties werden overwogen (zoals verhoging van de intensiteit van de controlemaatregelen). De richtsnoeren beschrijven ook de stappen die instellingen moeten nemen wanneer ze overwegen om een zakelijke relatie met een klant te weigeren of te beëindigen op grond van ML/TF risicofactoren (zoals documenteren). De richtlijnen verduidelijken ook de wisselwerking tussen de toegang tot financiële diensten en de AML/CFT-verplichtingen in situaties waarin klanten gegronde redenen hebben om niet te kunnen voldoen aan de traditionele vereisten van “Customer Due Diligence” (CDD).

De FSMA is van oordeel dat deze richtsnoeren de toepassing van sommige bepalingen van de wet van 18 december 2017 en van het FSMA-reglement van 3 juli 2018 preciseren. De FSMA zal daarom deze richtsnoeren in haar toezichtsbeleid integreren met ingang van 3 november 2023 en zal met name gebruik maken van de richtsnoeren wanneer zij de toereikendheid beoordeelt van de risicobeoordelingen en van de door de onderworpen entiteiten uitgewerkte gedragslijnen en procedures in verband met de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

¹ Makelaars in bank- en beleggingsdiensten, beheermaatschappijen van (A)ICB's, marktoperatoren en de aanbieders van diensten in virtuele valuta.

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

De Europese Bankautoriteit (hierna “EBA”) is opgericht bij de Europese Verordening (EU) Nr. 1093/2010² van 24 november 2010.

EBA kan, krachtens artikel 16, § 1, van die Europese Verordening, richtsnoeren tot bevoegde autoriteiten of financiële instellingen richten, met het oog op het invoeren van consistente, efficiënte en effectieve toezichtpraktijken binnen het Europees systeem voor financieel toezicht en het verzekeren van de gemeenschappelijke, uniforme en consistente toepassing van het Unierecht.

Volgens artikel 16, § 3, van diezelfde Europese Verordening moeten de bevoegde autoriteiten en de financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om aan de richtsnoeren te voldoen die aan hen worden gericht.

Artikel 8 lid 3 van Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering (hierna “de AML richtlijn”) geeft lidstaten de opdracht te beschikken over gedragslijnen, controlemaatregelen en procedures om de ML/TF-risico’s te beperken en effectief te beheren.

Op 31 maart 2023 publiceerde EBA richtsnoeren inzake beleid en controles voor een doeltreffend beheer van ML/TF-risicofactoren bij het verlenen van toegang tot financiële diensten (hierna “richtsnoeren”).

De richtsnoeren zijn van toepassing vanaf 3 november 2023.

Met de publicatie van deze richtsnoeren wil de EBA het algemeen fenomeen van “de-risking” aanpakken. Dit is het fenomeen waarbij (bepaalde groepen) klanten omwille van hogere ML/TF-risico’s de toegang tot financiële diensten worden geweigerd.

De richtsnoeren verduidelijken dat een klant pas kan worden geweigerd omwille van ML/TF risicofactoren nadat er eerst verschillende andere opties werden overwogen (zoals verhoging van de intensiteit van de controlemaatregelen). De richtsnoeren beschrijven ook de stappen die instellingen moeten nemen wanneer ze overwegen om een zakelijke relatie met een klant te weigeren of te beëindigen op grond van ML/TF risicofactoren (zoals documenteren). De richtlijnen verduidelijken ook de wisselwerking tussen de toegang tot financiële diensten en de AML/CFT-verplichtingen in situaties waarin klanten gegronde redenen hebben om niet te kunnen voldoen aan de traditionele vereisten van “Customer Due Diligence” (CDD).

De richtsnoeren vullen de ML/TF-richtsnoeren inzake risicofactoren aan (EBA/GL/2021/02).

De FSMA is van oordeel dat deze richtsnoeren de toepassing van sommige bepalingen van de wet van 18 december 2017 en van het FSMA-reglement van 3 juli 2018 preciseren. De FSMA zal daarom deze

² Verordening (EU) Nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie.

richtsnoeren in haar toezichtsbeleid integreren met ingang van 3 november 2023 en zal met name gebruik maken van de richtsnoeren wanneer zij de toereikendheid beoordeelt van de risicobeoordelingen en van de door de onderworpen entiteiten uitgewerkte gedragslijnen en procedures in verband met de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

* * *

Hoogachtend,

De Voorzitter,

Jean-Paul SERVAIS

Bijlage: [FSMA 2023 20-01 / Richtsnoeren inzake beleid en controles voor een doeltreffend beheer van ML/TF risicofactoren bij het verlenen van toegang tot financiële diensten \(NL\)](#)

Bijlage: Lijst van de betrokken onderworpen entiteiten

- De beleggingsondernemingen naar Belgisch recht met een vergunning in de hoedanigheid van vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies in de zin van artikel 6, § 1, 2°, van de wet van 25 oktober 2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies;
- De in België gevestigde bijkantoren van buitenlandse vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies die onder het recht van een andere lidstaat ressorteren bedoeld in artikel 70 van dezelfde wet, en de in België gevestigde bijkantoren van buitenlandse vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies die onder het recht van een derde land ressorteren bedoeld in titel III, hoofdstuk II, afdeling III, van dezelfde wet;
- De vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies die ressorteren onder het recht van een andere lidstaat en die een beroep doen op een in België gevestigde verbonden agent om er beleggingsdiensten en/of -activiteiten in de zin van artikel 2, 1°, van dezelfde wet, en, in voorkomend geval, nevendiensten in de zin van artikel 2, 2°, van dezelfde wet, te verrichten;
- De beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging naar Belgisch recht bedoeld in deel 3, boek 2, van de wet van 3 augustus 2012 betreffende de instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/EG en de instellingen voor belegging in schuldvorderingen;
- De beheervenootschappen van alternatieve instellingen voor collectieve belegging naar Belgisch recht bedoeld in artikel 3, 12°, van de wet van 19 april 2014 betreffende de alternatieve instellingen voor collectieve belegging en hun beheerders;
- De in België gevestigde bijkantoren van buitenlandse beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging bedoeld in artikel 258 van voornoemde wet van 3 augustus 2012;
- De in België gevestigde bijkantoren van buitenlandse alternatieve instellingen voor collectieve belegging bedoeld in de artikelen 114, 117 [en 163] van voornoemde wet van 19 april 2014;
- De beleggingsvennootschappen naar Belgisch recht bedoeld in artikel 3, 11°, van voornoemde wet van 3 augustus 2012, voor zover en in de mate waarin deze instellingen instaan voor de verhandeling van hun effecten in de zin van artikel 3, 22°, c), en 30°, van dezelfde wet;
- De beleggingsvennootschappen in schuldvorderingen naar Belgisch recht bedoeld in artikel 271/1 van dezelfde wet, voor zover en in de mate waarin deze instellingen instaan voor de verhandeling van hun effecten;
- De beleggingsvennootschappen naar Belgisch recht bedoeld in artikel 3, 11°, van voornoemde wet van 19 april 2014, voor zover en in de mate waarin deze instellingen instaan voor de verhandeling van hun effecten in de zin van artikel 3, 26°, van dezelfde wet;

- De aanbieders van diensten voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta gevestigd op het Belgisch grondgebied, en bedoeld in het koninklijk besluit van 8 februari over het statuut van en het toezicht op aanbieders van diensten voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta en aanbieders van bewaarportemonnee;
- De aanbieders van bewaarportemonnees gevestigd op het Belgisch grondgebied, en bedoeld in het koninklijk besluit van 8 februari over het statuut van en het toezicht op aanbieders van diensten voor het wisselen tussen virtuele valuta en fiduciaire valuta en aanbieders van bewaarportemonnee;
- De marktoperatoren bedoeld in artikel 3, 3°, van de wet van 21 november 2017 over de infrastructuren voor de markten voor financiële instrumenten en houdende omzetting van Richtlijn 2014/65/EU, die de Belgische gereguleerde markten organiseren, behalve wat hun opdrachten van publiekrechtelijke aard betreft;
- De in België gevestigde personen die beroepshalve verrichtingen voor de contante aankoop of verkoop van deviezen in contanten of met cheques in deviezen dan wel met gebruik van een krediet- of betaalkaart uitvoeren bedoeld in artikel 102, derde lid, van voornoemde wet van 25 oktober 2016;
- De makelaars in bank- en beleggingsdiensten bedoeld in artikel 4, 4°, van de wet van 22 maart 2006 betreffende de bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten en de distributie van financiële instrumenten, evenals de in België gevestigde bijkantoren van personen die gelijkwaardige werkzaamheden uitoefenen die ressorteren onder het recht van een andere lidstaat;
- De onafhankelijk financiële planners bedoeld in artikel 3, § 1, van de wet van 25 april 2014 inzake het statuut van en het toezicht op de onafhankelijk financiële planners en inzake het verstrekken van raad over financiële planning door gereguleerde ondernemingen, evenals de bijkantoren in België van personen die gelijkwaardige werkzaamheden uitoefenen die ressorteren onder het recht van een andere lidstaat;
- De verzekeringsbemiddelaars bedoeld in deel 6 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen die hun beroepsactiviteiten buiten elke exclusieve agentuurovereenkomst uitoefenen in een of meerdere levensverzekeringstakken bedoeld in bijlage II bij voornoemde wet van 13 maart 2016, evenals de in België gevestigde bijkantoren van personen die gelijkwaardige werkzaamheden uitoefenen die ressorteren onder het recht van een andere lidstaat;
- De kredietgevers in de zin van artikel I.9, 34°, van het Wetboek van economisch recht die in België gevestigd zijn en die activiteiten van consumentenkrediet of hypothecair krediet uitoefenen bedoeld in boek VII, titel 4, hoofdstukken 1 en 2, van hetzelfde Wetboek, evenals de in België gevestigde bijkantoren van personen die gelijkwaardige werkzaamheden uitoefenen die ressorteren onder het recht van een andere lidstaat, met uitsluiting van de kredietgevers in de zin van artikel I.9, 34°, van het Wetboek van economisch recht, die krachtens artikel 85 § 1 punt 3 van de wet van 18 september 2017 onder de toezichtsbevoegdheid van de Nationale Bank van België vallen.
